

PROTOKOLL

03.06.2016 nr 17

**Eesti maaelu arengukava 2007-2013 seirekomisjoni
seitsmeteistkümnes istung**

Algus kell 10.40, lõpp kell 12.45

Juhatas Marko Gorban
Protokollis Vivia Aunapuu-Lents

Võtsid osa: Marko Gorban, Taavi Kand, Piret Leskova, Aleksei Lotman (Kaja Petersoni asendusliige), Mati Mõtte (Rando Värniku asendusliige), Aavo Mölder, Kadri Möller (Riina Martverki asendusliige), Kaul Nurm, Ove Pöder, Kaupo Sempelson, Jaan Sõrra, Mai Talvik, Margus Timmo

Puudusid: Silva Anspal, Külli Kaare, Marina Kaas, Toomas Kevvai, Liina Laineveer, Liia Lust, Riina Martverk (asendas Kadri Möller), Merit Mikk, Kaja Peterson (asendas Aleksei Lotman), Sirje Potisepp, Anneli Reinsalu, Eedi Sepp, Raimond Strastin, Sigmar Suu, Toomas Timmusk, Vahur Vingisaar, Rando Värnik (asendas Mati Mõtte)

Kutsutud: Euroopa Komisjonist Neda Skakelja ja Maret Suuroja, Eesti Maaülikoolist Mart Külvik, Maaeluministeeriumist Vivia Aunapuu-Lents, Virge Harzia, Kristo Mäe, Maarja Männiste, Elar Neito, Katrin Rannik ja Stella Vogt, Maamajanduse Infokeskusest Ave Bremse, PRIAst Siiri Järvesaar ning järelhindaja Õie-Liisi Lipmaa Civittast

Päevakord:

1. Sissejuhatus ja päevakava tutvustus – Marko Gorban
2. MAK 2007-2013 2015. aasta seirearuande tutvustus – Vivia Aunapuu-Lents
3. MAK 2007-2013 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamise tulemuste tutvustus – Mati Mõtte
4. Ülevaade MAK 2007-2013 2015. aasta teavitustegevustest – Kristo Mäe
5. Kokkuvõte

Kõik materjalid on leitavad: <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2007-2013/seire-ja-hindamissusteem/seirekomisjon>

1. Sissejuhatus ja päevakava tutvustus – Marko Gorban

Kuulati MAK 2007-2013 seirekomisjoni esimehe Marko Gorbani sissejuhatust ning päevakava tutvustust.

Marko Gorban: Tegemist on MAK 2007-2013 seirekomisjoni 17. istungiga. Kuigi oleme aastast 2016 ja rakendame juba mitmendat aastat 2014-2020 perioodi maaelu arengukava, siis on meil eelmise perioodi lõpetamiseks jäänud paar tegevust. Kuivõrd 2007-2013 perioodi vahendeid sai kasutada 2015. aasta lõpuni, siis tuleb 2015. aasta kohta koostada ja Euroopa Komisjonile esitada viimane seirearuanne. Lisaks sellele tuleb käesoleva aasta lõpuks läbi viia MAK 2007-2013 järelhindamine. MAK järelhindamist teostab konsultatsioonifirma Civitta. Mh on järelhindamise käigus kavas läbi viia intervjuud seirekomisjoni liikmetega. Intervjuud viiakse läbi juunikuu jooksul ja loodame, et olete omalt poolt valmis aktiivselt panustama, seeläbi saame kõik kaasa aidata, et tekiks võimalikult ülevaatlik ja objektiivne pilt MAK 2007-2013 mõjudest. Järelhindamise aruande mustand peaks valmima oktoobriks ja lõpparuanne detsembriks.

Tänase seirekomisjoni istungi päevakorras on 3 teemat – MAK 2007-2013 2015. aasta seirearuande tutvustus, MAK 2007-2013 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamise tulemuste tutvustus ning ülevaade MAK 2007-2013 2015. aasta teavitustegevustest. Esimese päevakorrapunkti osas peame kujundama seirekomisjoni seisukoha, ülejäänud kahe punkti puhul on tegemist infopunktidega. Protseduuride osas meeldetuletuseks, et seirekomisjon on otsustusvõimeline ja selle istung toimub, kui sellest võtavad osa vähemalt pooled komisjoni liikmetest ja komisjoni juhataja (27st 14 liiget). Komisjoni otsused võetakse vastu lihthälteenamusega. Seirekomisjoni hääletamine on tänasel istungil vajalik seirearuande osas, mille seirekomisjon peab heaks kiitma enne Euroopa Komisjonile esitamist.

Tänasel seirekomisjoni istungil osalevad vaatlejatena ka Euroopa Komisjoni esindajad Neda Skakelja ja Maret Suuroja, kes on põllumajanduse ja maaelu direktoraadis Eesti maaelu arengukavaga tegeleva üksuse juht ja lauametnik. Sellest tulenevalt on istungil ka tõlge eesti keelest inglise keelde ja vastupidi.

Otsustati:

1.1. Istungi päevakava heaks kiita.

2. MAK 2007-2013 2015. aasta seirearuande tutvustus – Vivia Aunapuu-Lents

Kuulati maaelu arengu osakonna kohaliku algatuse ja elukeskkonna büroo peaspetsialisti Vivia Aunapuu-Lentsi ettekannet MAK 2007-2013 2015. aasta seirearuande kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Mis vahe on meede 1.1 Koolitus- ja teavitustegevused väljundindikaatoritel „osalejate arv“ ja „õppe edukalt läbinute arv“? Need, kes osalevad koolitusel, need ka loetakse automaatselt koolituse läbinuks.

Vivia Aunapuu-Lents: Indikaatoreid seades me eeldasime siin erinevaid näitajaid, kuid praktikas oli neid võimalik koguda selliselt, et tõepoolest nendel kahel indikaatoril on tulemuseks täpselt sama arvnäitaja. See on kindlasti tähelepanek meile tulevikuks indikaatorite seadmisel.

Aleksei Lotman: Kas ma saan õigesti aru, et MAK 2007-2013 keskkonnasõbraliku majandamise toetuse meedet enam ei rakendata ja keskkonnasõbraliku majandamise toetuse meedet rakendatakse nüüd MAK 2014-2020 raames?

Marko Gorban: Jah.

Aleksei Lotman: Kui palju on poollooduslike koosluste pindala kokku, võttes arvesse nii vana kui uut maaelu arengukava? Sangaste rukki kohta on sama küsimus.

Marko Gorban: Poollooduslike koosluste pindala 2015. aastal MAK 2007-2013 oli 2486 ha ning MAK 2014-2020 22 499 ha. Seega kokku 24 985 ha. Kohalikku sorti taimede kasvatamise pindala oli MAK 2007-2013 246 ha ning MAK 2014-2020 486 ha. Seega kokku 732 ha.

Katrin Rannik: Kuna perioodid vahetuvad, siis ma selgitan teise telje kohustuste jaotumist erinevate perioodide aruannete vahel. MAK 2007-2013 aruandes on näidatud ainult pindala ja taotlejate arv, sest rahastamine toimus MAK 2014-2020 vahenditest. MAK 2007-2013 eelarvest toimus 2015. aastal ainult mahepõllumajandusliku toetuse rahastamine.

Maret Suuroja: Kas tabel kajastab ainult 2015 seisust?

Katrin Rannik: Jah. Sihttaseme näitaja näitab toetuse seisust sellel konkreetsetel aastal. Mitmetel meetmetel on sihttase 2015. aastal madal, kuna neid asuti paralleelselt rakendama juba ka uuest MAKist.

Jaan Sõrra: Kui palju jäi rahalisi vahendeid kasutamata programmiperioodil 2007-2013?

Marko Gorban: Seisuga 31.12.2015 oli kohustusi üles võetud 99,88% ulatuses eelarvest. Sellel hetkel oli vabasid vahendeid 1 113 674 eurot, kuid see number on ajas veidi muutuv vastavalt sellele, kui peaks juurde tekkima võlgasid või laekumisi. Hetkel meil ei ole seirearuande hääletamiseks kvoorumit koos. Tuleme päeva lõpus selle punkti juurde tagasi.

3. MAK 2007-2013 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamise tulemuste tutvustus – Mati Mõtte

Kuulati Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna juhataja Mati Mõtte ettekannet püsihindamist tulemuste kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Aleksei Lotman: Kas uuringud „Energiakasutuse ja bioenergia osakaalu muutused investeringutoetuse saajate näitel“ ning „Innovatsioonimõõdikud põllumajandussektori ja toiduainetööstuse ettevõtjate investeringute ja konkurentsivõime analüüsimiseks (OECD mõõdikute kogumisest)“ on kodulehelt lihtsasti leitavad?

Mati Mõtte: Jah on lihtsasti leitavad. Innovatsioonimõõdikute uuring on alles esimene kaardistus mõõdikutest.

Neda Skakelja: Kuidas te arvutate lisandväärtust töötaja kohta? Milline on loodud töökohtade arvu leidmise meetodika?

Mati Mõtte: Lisandväärtuse arvutamise osas on meil alati olnud küsimus Euroopa Komisjoni hindamise helpdeskile, mida tähendab lisandväärtuse arvutamine n+2 reegli alusel. Kuna see näitab ühekordset tulemust iga ettevõtja kohta, aga tegelikult ei näita kuidas lisandväärtus kasvab perioodi jooksul. Siseriiklikult me kasutame jooksevhindades lisandväärtust töötaja kohta muutuse arvutamist ehk arvutame näitajat kahel erineval viisil. Meie arvates CMEFi meetodika nõuaks oluliselt täiendamist seda peaks vaatama n+3, n+4 aasta jooksul. Töökohtade osas vabandan, et slaidil on andmete ülekandmisel tekkinud viga. Andmed peavad kumulatiivselt andma kokku sama tulemuse.

Aavo Mölder: Esimese telje osas oli võrreldud meetmeid 1.4.1 Investeeringud mikropõllumajandusettevõtete arendamiseks ja 1.4.2 Investeeringud loomakasvatusehitistesse. Meetmel 1.4.2 Investeeringud loomakasvatusehitistesse oli katkestajaid kõige rohkem, mis võiks olla selle põhjuseks?

Mati Mõtte: Põhjus on väga lihtne. Perioodil 2007-2013 oli suureks mõõna aastaks 2009. aasta, tekkis katkestamisi, vahepeal jäid osad investeeringud venima, Venemaa turg langes ära seoses majanduskriisiga. Need olid põhjused, miks investeeringud aeglustusid. Hindaja vaates teevad madalseisud hindamise väga raskeks. Need mõjutavad hindamise tulemust,

sest väga raske on modelleerida olukorda, et kui toetusi poleks olnud, milline siis seis oleks. Meie kui püsihindajate sõnum on, et investeringutoetus ei saa olla see, mis aitaks kaasa madalseisust välja tulekul. Sellisel juhul peaks olema meede väga oskuslikult modelleeritud, et toimuks struktuurne muudatus, sest investeringutoetus nõuab väga palju omaosalust. Samas on pankadest laenu kõrge riski tõttu keeruline saada. Investeringutoetus ei ole *ad hoc* toetus.

Piret Leškova: Leader-meetmes loodud töökohtade arv on seire ettekandes ja püsihindamise ettekandes erinevad. Miks?

Mati Mõtte: Need peaksid kokku langema. Vaatame selle üle.

Täiendavalt protokollis lisatud informatsioon: Jääme töökohtade arvu juurde, mis on toodud seirearuandes st 465,85.

Otsustati:

3.1.MAK 2007-2013 seirekomisjon võtab info 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamise tulemustest teadmiseks.

4. Ülevaade MAK 2007-2013 2015. aasta teavitustegevustest – Kristo Mäe

Kuulati avalike suhete osakonna juhataja Kristo Mäe ettekannet MAK 2007-2013 2015. aasta teavitustegevuste kohta.

Otsustati:

4.1.MAK 2007-2013 seirekomisjon võtab info MAK 2007-2013 2015. aasta teavitustegevustest teadmiseks.

5. Kokkuvõte

Neda Skakelja: Täname võimaluse eest osaleda vaateajatena seirekomisjoni istungil. Eesti MAK on väga hästi rakendunud, loodame sama ka perioodilt 2014-2020. Ootame huviga järelhindamise tulemusi, mis ka mõjude poolelt rakendamise kvaliteeti kinnitaksid.

Marko Gorban: Seirearuande vastuvõtmiseks meil kvoorumit koos ei ole. Saadame täna seirekomisjonile seirearuande kirjaliku protseduuriga kooskõlastamiseks lühendatud tähtajaga - 10. juuni. Püsihindamise ja teavitustegevuse ülevaated võttis seirekomisjon teadmiseks. Aasta lõpus on kavas üks täiendav ja viimane MAK 2007-2013 seirekomisjoni istung, millel tutvustame arengukava järelhindamise tulemusi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekanstler

MAK 2007-2013 seirekomisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Vivia Aunapuu-Lents

Protokollija

Maaelu arengu osakonna peaspetsialist

MAK 2007-2013 seirekomisjoni sekretariaat